

BIBLIOTEKA

85H-32
P 99

NAUM PRIFTI

AS MËRËD,

AS MËRËD

SKICA DHE TREGIME HUMORISTIKE

8 SH-32
P 93

NAUM PRIFTI

As Mico, as Muço

Skica dhe tregime humoristike

BOTIMET TOENA
Tiranë, 2003

AS MIÇO, AS MUÇO

I pakënaqur nga parimet paqësore të krishterimit, i mërzhitur nga kreshmët e gjata dhe agjërimet e shpeshta, Miçoja vendosi të kthehej mysliman. Moskundërshtimi i së keqes me forcë, nënshtrimi deri në poshtërim, falja e teshave të trupit lipsarëve dhe rrugaçëve, nuk pajtoheshin me temperamentin e tij shpërthyes dhe ai jo vetëm nuk i zbatonte, por kritikonte edhe sivëllezërit e tij të fesë. T'i falje një këmishë të afërmit, kur kishe vetëm dy, mbeteshe vetë pa ndërruar dhe stimuloje parazitizmin. Nervat ia cingriste sidomos këshilla ungjillore t'i ktheje edhe faqen tjetër atij që të godiste, në vend t'ia bëje hundët përshesh, që të mos guxonte të

ngrinte dorë. Sipas tij e keqja kundërshtohet me forcë, jo me lutje e temenara, duke ndenjtur i përlurur si pulë e shushatur. Më mirë përfaqëson islamizmin dhe shpëtonte njëherë e përgjithmonë nga kufizimet poshtëruese.

Shkoi në xhami t'i shprehte myftiut dëshirën e tij. Myftiu, njeri i urtë dhe i dijshtë, e këshilloi ta sillte lutjen me shkrim, ku të deklaronte se po kthehej mysliman pa shtrëngim, me vullnetin e tij të lirë.

- E kam sjellë me vete, - i tha Miçoja duke e nxjerrë letrën prej xhepit.

- Mirë evlat, por e mira është të ndërroni edhe emrin, se e kuptoni vetë... - e këshilloi Myftiu.

- E kam ndërruar, nga Miço e ktheva Muço, - i tha prosliti i ri.

Myftiu e përuroi për zgjidhjen e bukur që kishte gjetur dhe pastaj e porositi të mbante tridhjetë ditë ramazan

- Po kjo pse u dashka? - protestoi neofiti. - Unë pandeha se shpëtova nga kreshmët...

- Duhet, biri im, si provë e përkushtimit tuaj ndaj fesë sonë, - argumentoi myftiu.

- Pranoj, - tha vendosmërisht Miçoja, - fillojmë që sot.

- Që sot nuk mundemi, se ti ke ngrënë një a dy vafte, - vërejti myftiu. - Nesër e tutje po. Unë po e regjistroj emrin tuaj dhe pas një muaji ejani këtu të merrni bekimin dhe t'u fut në xhemiati tonë.

I gëzuar Miçoja i kumtoi vëllait bisedën e zhvilluar me Myftiun. I vëllai, kristian i devotshëm, e paralajmëroi për ndëshkimet e ferrit që e prisnin në botën tjetër nga braktisja e fesë, po Miçoja as nuk u tund, as nuk u lëkund, se mendonte që xhenetin e kishte siguruar me ndihmën e profetit tjetër.

Filloi ramazanan duke respektuar rregullat pikë për pikë, mirëpo papritur të njëzetënëntën ditë i ra pika dhe vdiq. I vëllai, duke ditur dëshirën dhe vullnetin e Miços, shkoi te Myftiu për t'i kërkuar ta varroste me shartet myslimane. Myftiu hapi regjistrin dhe filloi të numëronte me gishta.

- Biri im, mua nuk më del llogaria, - i tha myftiu. -Vëllai juaj nuk i ka plotësuar tridhjetë ditët e ramazanit...

- Ashtu vërtet, po vdekja e papritur nuk e la, - e sqaroi vëllai i Miços.

- Atëherë nuk mund të varroset si mysliman.

- Një ditë mbeti mangut, - arsyetoi vëllai i Miços, - punë e madhe për një ditë!

- Jo, jo, jo! - kundërshtoi myftiu. - Ka qenë vullneti i Allahut, xhene shane hu, që i ndjeri të mos hynte në fenë tonë. Për mua ai vdiq në fenë e vjetër, prandaj drejtohuni te dhespoti.

Vëllai i Miços shkoi te dhespoti ortodoks. Atij i hipën xhindet posa dëgjoi se ç'kërkonte vëllai i Miços.

- Për kë vjen të lutesh? Për atë tradhtar të fesë sonë? Ai është renegat i krishterimit, - iu gërmush.

- Ishte hirësi, - e korrigjoi vëllai i Miços, - po tani vdiq dhe duhet varrosur me ceremoni fetare, sipas nomit të Perëndisë.

- Mos kujtoni se do t'i lutem Zotit tonë t'i falë mëkatet një myslimani? Kurrë! - bërtiti Dhespoti.

- Sipas Myftiut ai vdiq i krishter, meqenëse nuk i mbushi ditët e provës, - arsyetoi vëllai i Miços.

- Unë atë e çregjistрова nga grigja jonë që ditën që vajti te myftiu.

- Si mendon hirësia juaj, ta lëmë pa varrosur? Ta hanë qentë? - e pyeti vëllai i Miços me qëllim që ai ta mëshironte të ndjerin.

- Ta hanë qentë, edhe macet po deshën. Unë nuk u shërbej besimtarëve të feve të tjera! - deklaroi dhespoti duke i treguar derën.

Vëllai i Miços doli në rrugë pa ditur ku të shkonte.

Tani unë pyes: në ç'fe vdiq i ndjeri? U bë Muço apo mbeti Miço? Apo as Miço as Muço?

Tiranë, 1961

O ZOT, NA RUAJ MBRETIN!

Mbreti kishte dalë i prekarejtur nga pallati fill i vetëm, mfshehur, pa shpurë, pa kuaj, pa roje. Donte të shkonte për gjah dhe të ishte krejt i lirë nga salltanetet, servilizmat e oborrtarëve, nga trimat që e ruanin dhe nga shërbëtorët e shumtë që e rrethonin. A mund të jetonte një ditë si qytetar i thjeshtë i mbretërisë së tij?

Mishi i gjahut nuk mungonte kurrë në tryezën e tij mbretërore dhe ai më shumë lakmonte të çmpinte gjymtyrët, se sa të gjuante. Pasi eci një copë herë midis pyllit, duke dihatur ajrin e freskët dhe të shëndetshëm, ndjeu etje, mirëpo nuk e kishte idenë në ç'drejtim të shkonte, në ç'anë ta kërkonte ndonjë burim, a përrua. I besoi fjalës popullore se po të ndiqte një shteg diku do të dilte, prandaj vazhdoi të ecte duke fshirë djersët me shami.

Papritur pa një kasolle të vogël, të mënjanuar nga bota, rrethuar me një gardh të irnosur nga vitet dhe të çngjyrosur nga dielli. Mbreti iu afrua dritares të shihte nëse kishte njeri brenda. Që andej shqoi një grua të moshuar, e cila po falej para ikonave duke thënë me zë të lartë:

- O Zot, na ruaj Mbretin! O Zot, shtoji jetën Mbretit tonë!

Mbreti u befasua nga lutja e gruas së panjohur, në një kasolle të humbur mes pyllit. Ndryshe nga sa llomotitnin kundërshtarët e tij se pakënaqësia po rritej nga taksat e larta, se ekonomia ishte rrënuar dhe varfëria kishte pllakosur mbretërinë, kjo skenë dëshmonte se njerëzit e thjeshtë e adhuronin, populli e donte. Skena nuk mund të ishte e sajuar prej oborrtarëve servilë, a e parapërgatitur, mbasi askush prej tyre nuk e dinte zonën ku po gjuante. Kureshtja e nxiti të hetonte pak më thellë përsiatjet e tij, të bindej katërcipërisht se ishte ashtu si mendonte, prandaj vendosi të hynte brenda, të shuante etjen dhe të shkëmbente dy fjalë me të zonjën e shtëpisë. Trokiti lehtë te dera, hyri brenda dhe pasi e përshëndeti plakushen, iu lut:

Një brojçë ujë, po patët mundësi, Nëno!

- Ja, tani! Urdhëro e ulu! - e ftoi të huajin pa u habitur prej vizitës, sepse në kasollen e saj hynin udhëtarë të rastit, gjuetarë e maltarë për të shuar etjen a për t'u mbrojtur nga shiu. Nga çiftja e çanta e krahut dukej si gjuetar, nga çizmet jo, prandaj e zonja e kasolles e pyeti:

- Gjuetar je zotrote?

- Gjuetar, - gënjeu mbreti.

- Po çantën e paske bosh, - vërejti plaka. - nuk të paska ecur sot, se edhe gjahu u shkretua... - Ajo shkoi përfund kasolles dhe hapi

vedrën me dhallë, se për të shuar etjen ajo pije ishte allaj-mallaj. - Të solla një gotë dhallë për të njomur grykën. Kjo na u ndodh, o bir, po me kohërat që kanë ardhur, faleminderit të madhit Zot!

Mbreti e piu dhallin duke falënderuar plakën. Mendja po i rrihte akoma te lutja e saj para ikonave, prandaj e pyeti:

- Vura re se qëparë po i luteshit Zotit t'i japë jetë e shëndet mbretit. Kaq shumë e dashkeni mbretin? Desha të di përse i detyroheni, ose më thjesht ç'të mirë keni patur prej tij?

- Të mira the zotrote? Të këqija po, se të mira s'ka patur kush nga ky mbret... Ç'të numërojë njeriu më parë, taksat e rënda, a detyrimet, a angaritë, a shtrenjtimin e mallrave...

Mbreti hasi një kontradiktë që nuk dinte si ta fthillonte, prandaj vazhdoi:

- Po atëhere pse i faleshit Zotit t'i zgjatë jetën? Pse nuk e lusni t'i japë një damlla a një kolerë?

- Uh, jo, Zoti mos e dhëntë! - Plaka i vajti pranë dhe duke i vënë dorën mbi gju, i kumtoi. - Dëgjo këtu, mor bir, kur ishte në fron gjyshi i këtij mbreti, shtëpinë e kishim plot, mallrat të lira, punëra sa të doje, shkurt fjala rronim për bukuri; kur sundonte i ati i këtij, eh çka, as mirë, as keq; kurse qëkur hipi në fron ky i tanishmi, u bëmë krënd e krunde, tertebull, më ngushtë kurrë s'kemi qenë, - shfreu plaka. - Mirëpo kështu siç ka nisur, keq e më keq po vete, prandaj unë i falem Zotit të na ruajë këtë që kemi mbi krye...

Tiranë, 1963

ÇAKALLI I MULLISIT

Duke shkuar midis pyllit, mullisi gjeti një këlysh çakalli që po dridhej nga e ftohta dhe uria; i erdhi keq për të prandaj e mori nën sjetull dhe e shpuri në mulli. Pasi e lau me ujë të vakur, e fshiu me pece, e ushqeu me qumësht, ia shtroi stromën pranë zjarrit. Këlyshi e mori veten shpejt dhe e shihte të zotin me mirënjohje. Mullisi mendoi ta mbante si manar, me shpresë se një ditë çakalli do ta ruante mullirin më mirë se një qen. E vërteta është se ata i përkasin një fisi dhe nuk kanë ndonjë ndryshim të

madh midis tyre as nga shtati, as nga pamja, veçse ndërsa qentë lehin, çakejtë ulërijnë.

Kohë pas kohe mullisin e brente dyshimi se me të ardhur vera, çakalli do të arratisë në pyll të bashkohej me shokët e tij. Mirëpo, po të donte të ikte, le të ikte, ai lidhur nuk mund ta mbante.

Sapo moti u ngroh, vendi u mbush me blerim dhe pemët gjethuan, çakalli dilte nga porta e mullirit dhe vrapin e linte në pyll. Mullisi e shihte tek largohej pa i ardhur keq, sepse e quante të natyrshme që ai të gjente shokët e vet dhe të rrinte me ta. Mirëpo për çudi, çakalli pasi bridhte gjithë ditën në pyll, në mbrëmje kthehej në mulli pranë të zotit. A nuk kishte mundur të gjente shokët e tij, apo kthehej aty nga ushqimi i bollshëm dhe strofka e ngrohtë, këtë mullisi nuk dinte si ta ndante. Mbase edhe e kishte harruar farefisën e tij, meqë u nda i vogël prej tyre.

Pastaj erdhi dimri. Nga mesi i shkurtit dëborë mbuloi vendin dhe kafshët e egra iu afruan qendrave të banuara për të gjetur ushqim. Një natë, përjashta mullirit u dëgjuan ulurima çakejsh. Çakalli i mullisit që po llupiste racionin e përnatshëm, ngriti kokën dhe curriti veshët. Sapo ulurimat u dëgjuan sërish, nisi dhe ai të ulërinte njësoj si ata.

Mullisit iu duk e pahijshme sjellja e çakallit, prandaj e pyeti:

- Mirë, ata përjashta ulërijnë se s'kanë ç'të hanë, po ti që e ke barkun plot dhe ha sa herë të duash, pse ulërin?

Çakalli e shikoi në sy mullisin dhe iu përgjigj:

- Kështu e kemi për fis. Kur ulërin kryetari, i mbajmë iso të gjithë.